

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 35000 K
 EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
 TELEFON 3-48. SZÁM.

Lezárult?

Miután a politikai harc, sürgönyzi a nemzetközi munkásközpont Bethlen miniszterelnöknek, már három esztendője lezárult, új üldözések és halálos ítéletek a kulturvilág lángoló felháborodását vonják maguk után. Vagyis azt akarja mondani a jeles központ, hogy egy kis leplezési és letartóztatási komédia után Rosenfeld-Rákosi urnak és társainak minden legyen megbocsájtva és engedjék őket szabadon Moszkvába, vagy éppen egyenesen a budapesti gyárnegyedekbe egy kis bolsevista szervezkedés céljából. Hát ebben a terviratban annak szemtelen pökhendisége mellett az a logika a legmulatságosabb, mely szerint a „újvelt Nyugat” lángolóan fel fog háborodni minden újabb halálos ítéleten, mivel a politikai harc immár lezárult. Ez fölöttebb érdekes. Mert az szent igaz, hogy a politikai harc a judeo bolsevizmus ellen Magyarországon elcsendesedett, a kelletténél talán jobban is, de ezzel szemben nem zárult le, mint a Rosenfeld-eset mutatja, a felforgatásra, rablásra és gyilkolásra tüsző bolsevista propaganda. És e különös helyzetből a fenttisztelt központ azt a következtetést vonja le, hogy a kommunista agitátorokat nem szabad büntetni. Most legalább már nem. Ez az okoskodás tehát oda lyukad ki, hogyha az állam amnesztiát ad a gyilkosoknak, ez a kegyelmi tény ezután jogosítson fel a büntetlenül való gyilkolásra. Káin botjának ne csak első suhanása maradjon megtorolatlan, hanem mindenik a világ végéig.

Tudjuk, hogy a zsidó világszolidaritás Rosenfeld urat akarja a kötéltől megszabadítani. Ez az első és közvetlen cél. De a távolabbi tekintő politikai tendencia az, hogy a magyar kormányt és hatóságokat védekező munkájukban befolyásolja, megfélemlítse, jégre állítsa s ily módon a bolsevista propagandát kis országunkban lehetővé tegyék. A kormány, mint valami hülye, csak üljön a vizparton és nézze mosolyogva, hogy a szennyes hullámok hogyan mossák ki alóla a talajt. Vagy „nyugati műveltségéből” és „megértésből” hagyja házának négy sarkát felgyujtani.

A bolsevisták az u. n. halállisták nem üznek tréfát. Bulgária esete mutatja, ahol négyszáz áldozat került ravatalra. Eppen ezért alig hisszük, hogy a magyar kormány illetéktelen tényezők „humánus” és arcátlan követelődzésének felülne, hanem példás rendet fog csinálni és ezzel minden hasonló kísérlettel a kedvet elvenni. Mert esetleges merényletek után késő lesz a bánat és esetleges fülvakarás. A zsidó bűjtogatóknak pedig azt üzenjük, hogy ha minden kötél szakadna, — él még Héjjas Iván.

A külföldi vörösek rágalmaikkal el akarják terelni a figyelmet a bolsevista összeesküvés céljairól

Véget ért a letartóztatott kommunisták kihallgatása - A miniszterelnök nyilatkozata

(A Hajdúföld tudóstól.) A budapesti főkapitányság politikai osztálya befejezte az összes őrizetbe vett kommunisták kihallgatását, amelyekről Scsweinitzer József és Szabó Miklós rendőrkapitányok vették fel ma a végleges jegyzőkönyveket.

Hetényi Imre főkapitányhelyettes a ma déli órákig elkészült részletes hivatalos jelentését az egész szervezkedés részleteiről, amelynek kapcsán

a rendőrség hivatalos jelentést tesz a miniszterelnöknek és Rakovszky Iván belügyminiszternek.

A hatszáz oldalas hivatalos jelentés terjedelmesen előadja a kommunista szervezkedés körüli nyomozás részleteit, hogyan jutott tudomására a rendőrségnek a kommunista szervezkedés megalakulása, hogyan figyelte, éjjelét nappalá téve a rendőrség politikai osztálya a föld alatt bujkáló bolsevistákat és végül is hogyan sikerült ártalmatlanná tenni az átkos szervezkedést.

A miniszterelnök visszautasítja a külföldi vörösök fogadatlán prókátorkodását

Az utóbbi napokban különböző nemzetközi munkásszervezetektől és érdekeltségektől több rendbeli tervirat érkezett gróf Bethlen István miniszterelnökhöz és ezekben az illető egyesületek tolatkodó módon tiltakozásukat fejezik ki *Rákosi-Rosenfeld* Mátyás, volt kommunista népbiztos és társai fogvatartása ellen, követelvének azok szabadonbocsátását. Másrészt követelik bizonyos bántalmazások és atrocitások megszüntetését, amelyeket az illető gyanúsítottakkal szemben a rendőri közegek alkalmaztak volna. *Bethlen* István gróf miniszterelnök ezzel kapcsolatban a következő nyilatkozat közlésételére hatalmazta fel a *Magyar Távirati Irodát*:

Mindenek előtt meg kell állapítanom, hogy semmiféle szabálytalanság a rendőri közegek részéről a letartóztatott egyénekek szemben nem történt,

senkinek bántódása nem esett. A rendőrség az összes gyanúsítottakkal szemben a perrendtartás szigorú rendelkezései szerint járt el és a bántalmazásokról szóló *rágalmakat* nemcsak az illetékes hatóságok cáfolják meg a legerélyesebben, hanem azok valótlanságát a független magyar sajtó is elismeri. Nyilvánvaló tehát, hogy *ennek a támadásnak nincs más célja, mint az, hogy Magyarország megrágalmazásával az európai közvélemény figyelmé-*

A jelentés felsorolja az összes letartóztatottakat, ismerteti őket és idézi vallomásaiknak részleteit, amelyekből kiviláglik, hogy

a kommunista propaganda Moszkvából indult ki

és szerves összeköttetésben áll az egész európai bolsevista mozgalommal.

A jelentés tétellel egyidejűleg át kísérik a letartóztatottakat az ügyész-ségre.

A letartóztatottak nyilvántartása végett a budapesti királyi törvényszéktől ma három tisztviselő érkezett a főkapitányságra, hogy a törvényszéken ne idézzen elő nagy torlódást a nagyszámban letartóztatott kommunisták törzslapjának kiállítása. Ennek a munkálatnak befejezése ma délutánra várható, azután az

összes letartóztatottakat a főkapitányság bűnügyi osztálya veszi át,

ahonnan holnap kísérik át őket az ügyész-ségre.

eltérítessék a dolgok lényegéről, tudniillik arról a merényletről, melyek Magyarországon belső békéje, nyugalma és közrendje ellen irányult. A magyar kormány tehát igazságának tudatában

méltóságán alulnak tartja, hogy ezekre a tervirati tiltakozásokra választ adjon

annál kevésbé, mert tisztában van vele, hogy a józanul gondolkodó külföldi közvélemény a maguk értéke

szerint bírálja el ezeket a támadásokat.

A főkapitány cáfolata

A letartóztatott kommunisták bántalmazásáról szóló külföldi hírességek ügyében *Hetényi* Imre dr főkapitányhelyettes is nyilatkozott a kijelentette, hogy az őrizetbe vett kommunisták a *legemberségesebb elbánásban részesültek* és épen *Rákosi* Mátyás jelentette ki tegnap, hogy abban a percben, amikor védőt rendelnek ki számára, első dolga lesz, hogy a kínzásokról szóló híreket megcáfolja.

Az összeesküvőket nem adják ki a szovjetnek

A kommunista összeesküvőknek azzal a bizakodásával szemben, hogy a szovjet őket amugy is kicseréli, a hivatalos felfogás a következő:

Az összeesküvőknek hadifoglyokkal való kicsereléséről szó sem lehet.

Azok a magyar hadifoglyok, akik tíz év alatt, amikor több ízben volt alkalmuk visszatérni hazájukba, nem tértek vissza Magyarországra. *Nem tekinthetők továbbra is magyaroknak*, minthogy azokat ilyenformán több mint valószínűen más és mélyebb érzelmek fűzik Szovjetországhoz, úgy, hogy

kicserelésük nem is volna kívánatos.

Ennélfogva tehát teljesen lehetetlen, hogy *Rákosit* és társait kiadják Oroszországnak, vagy esetleg ottani magyar hadifoglyokkal cseréljék ki.

A cseh kormány hajszája Papp Antal érsek ellen

A kiüldözött görögkatolikus főpap nyilatkozata - Benes személyesen vezette a hajszát

Budapest, október 1. Az Ungvárról kiutasított Papp Antal cimeteres érsek Budapestre érkezett és egy újságíróknak adott nyilatkozatában többek között a következőket mondja:

Hogy a cseh kormány céltudatosan törekedett eltávolításomra, az 1922 január 1-én derült ki félremagyarázhatatlan igazsággal. Benes felkeresett és nagy aktatáskájából egymásután szedte elő az ellenem szóló feljelentéseket magyar voltom miatt. A Benessel folytatott magánbeszélgetésem folyamán *Benes* kijelentette, hogy

a republika presztízse kívánja,

hogy elmenjek.

Ne is tegyek most fogadalmat, mert úgy sem fogadják el. Hiába nyilatkoztam arra, hogy a trianoni békeszerződés értelmében cseh-szlovák állampolgár vagyok, mert hiszen ott 1918 október havában állandó lakásom volt Ungváron, nem használtam a tételes törvényt. A múlt év folyamán a munkácsi püspökség élén átkeltem adnom helyemet *Gebe* Péter püspöknek, aki addig az egyházi jogot tanította a teológián.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában Hiszek egy isteni örök igazságban, Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen

Őskőkori eszközök a városi muzeumban

A kultuszminisztérium értékes adománya

(A Hajdúföld tudósítójától.) A magyar Alföldön, így Debrecen vidékén is a kőkorszaknak csak újabb feléből, a neolitikumból származó kő- és csonteszközöket találunk a régészek. Az őskőkorszak, vagyis a palaeolith eszközeit főleg a Miskolc melletti Bükk-hegység mészkőbarlangjaiban találják, melyekben az ősember a jégkorszaki hűvös klíma által kényszerítve hajlékot és menedéket talált.

Hogy az emberi kultúrának e legősibb emléktárgyait az alföldi muzeumokban is szemlélhesse a nagyközönség, a vallás- és közoktatásügyi miniszter

a hazai palaeolith leletek gipszmásolatait eredeti nagyságban és hű színarccal a napokban küldte meg ajándékképpen

a városi muzeumnak. A 63 darabból álló, érdekesen szemléltető becses gyűjteményt dr. Kadóc Oszkár m. kir. főgeológus állította össze nagy szakértelemmel és azok gipszmásolatát Haberl Viktor szobrász, a geologia muzeum praeparatora készítette. A gyűjtemény felöleli azokat a leleteket,

melyeket magyar kutatók az utóbbi évtizedekben a háromi Szelete barlangban, továbbá a Herman-, Balla és Jankovich-barlangokban találtak. Míg ezek a *solutrum* kőiparához tartoznak, addig a tatai őstelep *mousterin-kori* és a kiskevevényi barlang *magdalenien-kori* eszközei is képviselve vannak. Ugyazintén

a híres miskolci kőszakorák másolatát is megvannak,

melyeket Herman Ottó publikált legelőször mint első magyar honi őskőkori leleteket.

Külföldi nagy muzeumokban is szokásban van híres leleteknek gipszmásolatban való bemutatása. Így a műveltség terjesztését szolgáló városi muzeumban is az őskőkorszaknak e végtelenül érdekes tárgyai bizonyára lefogják kötni a művelt látogatók figyelmét és érdeklődését. A már korábban kiállított őskőkori embert ábrázoló szoborral együtt

október 4-től kezdve megtekinthetők

a városi muzeum régészeti osztályában.

A debreceni református Nagytemplom toronygömbjének emlékiratai

Szombaton helyezik el a Révész Imre által szövegezett iratot — Miről beszélnek a száz év előtti emlékiratok — Debreceni hírlapok a keleti torony gömbjében

(A Hajdúföld tudósítójától.) A református Nagytemplom javítási munkáival kapcsolatban az egyház jelenlegi vezetősége is hódol a szokásos szép hagyományoknak s elhelyezi az utolsó huszonnyolc viharos esztendőről szóló emlékiratát a keleti toronygömbbe, a késő utódok okulására. Ebből az alkalomból nem lesz érdektelen visszalapoznunk a Péchy Mihály, „mérnökari tudós őrnagy” által zseniális szakértelemmel emelt szentegyház évszázados történetében s megszólaltatnunk a száz esztendő előtti avult okmányokat, amelyek mellé szombaton

A Nagytemplom története az alapköben

Anno 1806. april. rejtetett az alapköbe az emlékirat, amely a maradék számára a következőkben mondja el az eklezsia eredetét:

„Ezen a helyen állott ez előtt egy templom, amely nagy-templomnak, és a reformáció előtt Szent András templomának nevezetett. Mikor épült? tudni nem lehet, hanem az fel van jegyezve róla, hogy már a XII-ik században egyszer megégett. A város népe 1562-dik esztendőben a református vallást vehet be; lett a templom reformátusok templomává. De 1564. esztendőben tűz támadván; a városnak déli része, azután harmadnapra pedig ismét tűz támadván a városnak északi része ezzel a templommal együtt leégett. És az akkori mostoha idők miatt egész 60 esztendőig állott a templom fala pusztán, amidőn aztán erdélyi fejedelem Bethlen Gábor azt 2 esztendő alatt megépíttette. Atól fogva volt ez a templom az itt virágzó reformata eklezsianak főtemploma és a sok tűzi veszedel-

elhelyezik Révész Imre lelkipásztornak a Ballazár Dezső püspök és Szele György h. lelkészelnök újmutatásai szerint szerkesztett emlékiratát.

Mekkora a torony gömbje

Amint régi írásokból megállapítható, az emlékiratot befogadó gömb méretei a következők: magassága egy öl, szélessége 4 láb 9 hüvely, bősége 70 kubik láb, vagy 18 köbölnyi, 375 font. A gömb felett kinyúló orvas a csillag sugarával együtt 2 öl és 2 láb. A vitorlán látszó S. S. főbíró Simonffy Sámuel nevét jelzi.

mekben épen maradt; hanem 1802-dik esztendőben június 11 kén dében kis-Péterfián a ló-vásártér végén tűz támadván, Péterfia-, Darabos- és Mester utcáknak nagyrészét, és egész Hatvan, a Kis-Uj-, Nagy Uj- és Német-utcákat megemésztette, a mikor ez

a templom is két tornyával és a Collegiummal együtt hamuvá lett.

„... Hozzá kezdett az eklezsia az új templomépítéshez 1805 dik esztendőben.”

A ref. eklezsia állapota

Ezután a ref. egyház akkori állapotáról számol be az irat, megörökítvén, hogy az „Isten kegyelmességéből virágzó reformata eklezsia áll mintegy 27.000 lélekből. Vagyon a városban róm. kath. eklezsia is, amely mintegy 900 lélekből áll.”

A Collegiumnak ekkor 500 tanuló deákja volt, az apróbb rendű tanulók

száma 1550. Végül az eklezsia külső és belső előjáróinak érdemes névsora következik.

Emlékiratok a toronygömbökben

Száz év előtt 1818 június 12-én helyezték el az egyik emlékiratot a

Huszonnyolc viharos év története az új emlékiratban

A szombaton elhelyezésre kerülő emlékiratot Révész Imre dr. egyházkerületi főjegyző szerkesztette avatott kézzel. A magasatos szárnyalású bibliai igék után a legutóbb lezajlott zivataros huszonnyolc év történetét jellemzi találó tömörségtű szavakkal. Majd a legnagyobb kalvinista magyar, a Kormányzó személyének hódolatteljes méltatása után rátér a ref. egyház beléletének, iskolái, egyhási munkálkodásának vizolására, megemlékezik a Kis-templom bezárásáról és a Nagytemplom restaurálási munkálatairól, amely 640 millió papirkoronába került.

Végül a következő magasatos fohász fejezi be az örök emléke-

napnyugati toronygömbben, majd mikor a keleti torony is elkészült, 1821 augusztus 6-án a másikat.

Mindkettő emelkedett hangu fohászt foglalt magában az egek Urához, hogy a templomot, eklezsiait védelmezze, a jövő nemzedéket oltalmazza meg a sors csapásaitól.

szetre szánt okiratot:

Fel fogja még ragyogtatni e most gyászos sötétségben tőle népre a Krisztus nagy világosságát, Akiért, Akiben és Aki által várjuk egyedül és imádkozunk naponként debreceni gyülekezetünk és magyar református anyaszentegységünk Istennek tetsző fejlődését és diadalait, letipart és sirbatott édes hazánk, Magyarország feltámadását. Amen. Az emlékirat mellé szombaton el fogja helyezni a debreceni egyház vezetősége a Debrecenben megjelenő napilapok egy-egy pénteki példányát is.

Böszörmény a magyar diákokért

(A Hajdúföld tudósítójától.) A

debreceni egyetemi ifjuság kebeléből alakult Országos Diáknyomornyitáló Akció debreceni főosztálya sorozatos vidéki propaganda előadásokat rendez a környező nagyobb városokban, a menekült és szegénysorsu jó előmeneteli főiskolai hallgatók felségélyezésére.

Ebben az évben

a legelső állomás Hajdúbszörmény lesz,

ahol október 3-án délután mintegy 60—70 főből álló főiskolai hallgató randul ki a debreceni egyetemi ifjuság képviselőiben.

Körülbelül egy hónapja folynak már az előkészületek egy nagyszabású, magas színvonalú műsor megrendezésére, mely ugy értékével, mint gazdag programjával messze felül fogja múlni a szokásos műkedvelő előadások sikereit.

Az előadás

október 3-án este 8 óral kezd-

deltel

a régi Munkapárti-kör dísztermében lesz megtartva, melynek védnökei lesznek a hajdúbszörményi magyar társadalom összes vezető emberei.

A lázas érdeklődés, mely az előadás iránt egész Böszörményben megnyilvánult, az a megértő támogatás, melyet az előadás előkészítői a böszörményi hatóságok és vezető emberek részéről tapasztaltak, az a szives magyaros jóvendégszeretet, mely lehetővé tette a 60 főből álló debreceni főiskolai hallgatók családoknál való elhelyezését, azt bizonyítja, hogy ezen az estén egymásra fog találni az ugyanazon célokért küzdő derék böszörményi magyar társadalom és a magyar egyetemi ifjuság.

A Debrecenből kiutazó egyetemi ifjuságot október 3-án délután a böszörményi egyetemi hallgatók küldöttsége és a cserkész csapat fogadja és kalauzolja el szállásaikra.

A MÁV nyomdai szállítója rémhireket terjeszt a magyar államvasutáról

A „Debrecen” szerint zsidókat vernek a magyar vonatokon

(A Hajdúföld tudósítójától.) A „Debrecen” című megállapíthatatlan pártállású kormánytámogató napilap csütörtökön reggel a következő gyanús cikket bocsátotta, kétértelműsített címmel világgá:

„A Máv. intézkedése a vonatokon történő atrocitások ellen.

Budapest, szeptember 30. A legutóbbi időben egyre gyakoribbakká váltak olyan esetek, hogy a vonatokon egyes utasokat bántalmazznak. Ezeknek az eseteknek rendszeresen antiszemita jellegűek volt. Erre mutat az államvasutak igazgatóságának az egyes üzletvezetőségekhez intézett azon körrendelete, hogy az állomásfőnökségek csendőrök segítségével akadályozzanak meg minden tettelegességet vagy rendzavarást.”

A jólétesült hiradáshoz csak annyit óhajtottunk hozzáfűzni, hogy az egészről egy árva szó sem igaz,

a Máv. vonalán semmiféle rendzavarás nem történt és a vasútgazgatóság ilyen irányú rendeletet nem adott ki. Nem értjük tehát, hogy a kitűnően informált helyi érdekű liberális miséle légűres térből kapta ezt a rémhirt? Elvárjuk, hogy a kormánytámogató szerkesztőség a Magyar Államvasutak igazgatóságának és az aggódó utazóközönségnek komoly adatokkal és bizonyítékokkal fog szolgálni, ellenkező esetben pedig levonja a konzekvenciákat, annál is inkább, mivel az eféle szenzációhajhászó hírlapi kacskák

nemcsak a Máv. nak okozhatnak óriási károkat, de a közrendet is veszélyeztetik

s hozzájárulnak az ország jóhírnevének méltatlan csorbításához is.

A MÁV., amelynek nyomdai szállítója a rémhírterjesztő lapnyomda vállalata, remélhetőleg kellő köszönetet fog szavazni a példátlanul lelkiismeretes üzleti sajtótérmekeknek.

Megnyílt a Galambos cukrászda!!

Kossuth-uicall.

Kardos-ház

Magoss polgármester megvédelmezte hamis bejelentőlapos titkárát

A polgármester egyenlőértékű fajnak tartja a magyart és a zsidót

(A Hajdúföld tudósítójától.) Felméri Felsenfeld Ernő polgármesteri titkár sietős elutasítása körül támadt viharos derűtség a mai napon még mindig változatlanul tart az egész városban. Ugyanezért azonban komoly tőrre is terelődött a dolog, mert csütörtökön már a városi tanács elé került a dolog. Ezt az alkalmat Magoss György polgármester sietve felhasználta, hogy tanulságot tegyen a zsidók iránti gyöngéd vonzalmáról és sietett a dolgot úgy beállítani, hogy Felsenfeld ellen hajszá folyik és pedig — legalább is a polgármester szavaiból kitetszőleg azért, mert zsidó volt.

Ilyenformán aztán

az úgy rajta van azon a bizonyos mellékvágányon,

amelyre szinte előre tudtuk, — hogy át fogják tassiítani. A igazság kedvéért azonban határozottan le kell szegyeznünk, hogy Felméri Ernőt senki se üldözte, vagy üldözi azért, mert zsidó volt. Senki se írta róla, hogy „erkölcsi defektus” az, hogy a Felsenfeldék fajtája hazódott meg az y alatt. Itt egyszerűen arról van szó — s erről kellett volna beszélnie a polgármesternek is, hogy egy fiatal ember csufosan félrevezette az egész várost első sorban Magoss polgármestert és hogy itt igenis egy clyan ügy van szó, amely már

a szélhámoság határala mozog

— legalább is annak egyik alfaja, amely nem ütközik ugyan össze a büntető joggal, de erkölcsi szempontból annál inkább eshetik jogos elbírálás alá.

A hamis bejelentőlap, a Felsenfeld nevű édesapja letagadása és kivégzése mindenesetre olyan dolgok, amelyeket már nem vehet védelmében Debrecen város polgármestere azzal, hogy mellékvágányon anti vagy filozofemita irányba tereli az ügyet.

A polgármester szerint a magyar és zsidófaj egyenlő értékű

A város csütörtöki tanácsülésének megnyitására került szóba a Felméri-ügy, amikor is Magoss György polgármester megbízta Tatay Zoltán tb. tanácsnokot, hogy addig is, míg ezt a szerencsétlen titkárkérdést rendezik — helyettesítse Felméri.

Ezután a polgármester a következőket mondotta:

Az ellene, (i. i. Felméri ellen) megindult hajszát nevétségnek tartom. Lehet, hogy egyesek más-képpen gondolkoznak, az én közismert felfogásom szerint azonban nem bűn, nem erkölcsi defektus, ha valakiről kiderül, hogy zsidó. Én azt

a zsidó fajt nem tartom kevesebb értékű fajnak, mint a magyart.

Ha valaki zsidónak született és keresztény vallásra tér át, én magam is örülök neki. De azt is kijelentem, hogy ha ez keresztény valaki ugyan jól erkölcsi defektusba, azt ellélem és megrovom!

A városi tanács ezzel a polgármesteri kijelentéssel — lovagias-ság szabályai szerint — be is fejezte az ügyet.

Felsenfeld a készüléknél

Felméri Ernő egyébként, mint értesülünk jól érzi magát. A városhoz csütörtökön visszaküldte a Wertheim szekrény kulcsát, amelyet a csomagolás lázában magával vitt s elküldte az elszámolásokat is.

Hír szerint szerdán este

telefonon is beszélt

egy városházi ismerőseivel, akit arra kért fel, hogy ne engedje meg, hogy a lapok az ő dolgaival foglalkozzanak.

Sajnos ezt a szíveséget nem tehetjük meg neki, mert hiszen itt koránt sem az ő igénytelen személyéről s éppen ezért volt nagyon helyes és szükséges dolog, hogy akadnak emberek, akik végre lehúzták a leplet a városi tanács főbizalmásáról — Felméri-Felsenfeldről.

Felméri, aki olyan szép, mint Festetich, nyilatkozik

(A Hajdúföld tudósítójától.) Felméri Ernőt Budapesten ma meginterjúvolta az „Esti Kurir” című liberális újság munkatársa, akinek Felméri Ernő épületes dolgokat mondott el. Mindenekelőtt beismerte, hogy zsidó volt, kijelentette, hogy egy ellene megindított hajszá áldozata és végül — hogy visszatér Debrecenbe. Az Esti Kurir riportja, amelyben a pesti faji szolidaritás siet egy hitorsos segítségére eként kezdődik:

„Das ist mein Sohn“

Andrássy ut 1. szám alatt a negyedik emeleten, a lépcsőházi ajtón névtábla: Felsenfeld ruhák. Mikor becsöngöttünk, fekete ruhába öltözött idősebb hölgy nyit rést az ajtón, kidugja a fejét és ezt kérdezi:

— Wen münchen Sie?

— Felméri Ernőt keressük, Debrecen városának polgármesteri titkárát.

Ez az én flam, das ist mein Sohn. Röviddel ezután a Kurir így folytatja a riportot:

Felméri debreceni akcentussal beszél, arca, vonásai semmiféle faji jelleget nem viselnek magukon. *Olyan mint egy Festetich, vagy egy Zichy. Szép, markáns férj. (1)*

Felméri a polgármester bizalmával dicsekszik

És mikor azt kérdezzük, — folytatódik a riport —, hogy mi igaz mindabból, amit Debrecenben beszélnek róla, hogy közönséges szélhámos, ál-dzsentrí, kurzusember, aki letagadta zsidó vallását és a faj védelem hangoztatásával Debrecen város polgármesterének személyi titkárává küzdötte fel magát.

— Mindebből — jelenti ki — egy szó sem igaz. *(Na de ilyen!)* Nem vagyok szélhámos, nem vagyok kurzusember és nem vagyok ál-dzsentrí.

Egyetlen bűnöm, hogy elhallgaltam azt, hogy zsidó vagyok.

Azaz zsidó voltam valamikor. Ha érdekli őt, elmondom egész fantasztikusnak tetsző karrieremet: *hogyan hogyan lett Felsenfeld Ernőből Felméri Ernő, a debreceni előkelő társaságok kedvelt alakja.*

Debrecen városa polgármesterének bizalmi embere és titkára.

É meglátja, ez mindent megcáfol, amit eddig rólam írtak. Őt

évvél ezelőtt kerültem Debrecenbe a városhoz, mint napiidjas.

„A papa kedvence“

Szorgalmas és ambiciózus ember voltam és nemcsak kineveztek közgazgatási gyakornokká. Szorgalmam és munkabírásom folytán gyorsan haladtam elő pályámon és mikor volt hivatali főnökömet, Magoss György dr t polgármesterré választották, ő maga mellé vett titkárnak. Mindez a legdühöngőbb kurzus idején történt és természetes tehát, hogy ha előbbre akartam jutni és ha érvényesülni akartam, annak első és legegyszerűbb feltétele az volt, hogy letagadtam azt, hogy valaha is zsidó voltam. Természetesen nagyon sokaknak nem tetszett az, hogy én

Magoss György kedvence és legmegbízhatóbb embere voltam.

Helyesre aspiráltak.

Felméri azt igéri, hogy vissza jön

Felméri ezután még beszélt az újságíró „meteorszerű” karrierjéről, majd kijelentette, hogy „nem tudom,

hogyan fogadtak volna ezek után is a debreceni előkelő dzsentrí lányosházak, mert másnap elutaztam Debrecenből.

Végül azután a következő épületes kijelentéssel tetézte be a fentieket: — Hangsúlyoznom kell, hogy

jelenleg is Debrecen város polgármesterének titkára vagyok, aki csupán pár hétre utazott a fővárosba, hogy aztán *ujból elfoglalja hivatalát.*

Eddig a nyilatkozatnak érdemi része.

Az önrzetes megnyilatkozás bizonyára nagy örömet fog kelteni városházi körökben, ahol mint a fentiekből kitűnik, különösen Magoss polgármester várja vissza *kedvenc titkárát.* A nyilatkozatból csak egy dolog hiányzik. A köpeniki dzsentrí ugyanis megelégedkezett megemlékezni előkelő erdélyi rokonságáról, valamint „meteorszerű” pályafutásának egyik legfontosabb stációjáról, amikor egy kis bejelentőlap — hamisítás útján eltűntette a létezők sorából a jó öreg Felsenfeld Izsákot.

Egy miskolci zsidó liberális lapszerkesztő nemzetgyalázási bűnpöre a törvényszék előtt

A bíróság a vizsgálat kiegészítését rendelte el

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni kir. törvényszék Lakatos Gábor elnöksége alatt működő büntetőtanácsa csütörtökön délelőtt tárgyalta Fazekas Fried Samuél miskolci zsidó lapszerkesztő nemzetgyalázási bűnpere. Fazekas Friedet az ügyesség képviselőjében Balogh István kir. ügyész

a magyar állam megbecsülése elleni vétségével vádolta.

A bűntény előzményei még abból az időbe nyulnak vissza, amikor Miskolcon az időközi nemzetgyűlési képviselőválasztáson Borbély Macky Emil a keresztény pártok és Huszka Vilmos a zsidóliberális, szociális demokráta jelöltje küzdött a miskolci kerület mandátumáért. A zsidó liberális miskolci sajtóorgánumban Reggeli Hirlapban a választás napján. *A mi politikánk és Tiszta munka, Miskolc harca a fehér bolsevizmus ellen,* cím alatt egy vezércik és egy cikk jelent meg.

A cikkben a legdurvább hangú támadás jelent meg a kormány,

a magyar állam, kormányzati rendszer ellen,

ugy, hogy az ügyesség a Miskolci Reggeli Hirlapnak ezt a számát két ízben is elkobozta és a cikk szerzője, illetőleg közlétevéje ellen megindult a büntető eljárás.

A cikkben többek között a következő kitételek voltak: Csonkama-gyarország kormányzati rendszere a terrorra van alapítva, a nemzetgyűlés a panama, a harács és gyűlölet fészke, ahol szemet hunynak az igaz

bűnösök felett, de lesujtanak azokra, akik vétőt kiáltanak a bűnösökre. Ez a kormányzati rendszer teremtette meg a drágaságot, a munkanélküliséget, az osztályokat és felekezeteket egymásra uszította.

A cikkért a felelősséget Fazekas Fried Samu elvállalta, aki a nyomozás során beismerte, hogy a cikket ő írta. A csütörtöki főtárgyaláson már azonban úgy igyekezett magát menteni, hogy a cikket nem ő, hanem Gergely Sándor, a Reggeli Hirlapnak

szocialista, marxista elveket valló munkatársa írta,

ő legfeljebb a cikk általános irányelveit adta meg. A cikk megjelenése előtti nap annyira el volt foglalva a választással, hogy be sem ment a szerkesztőségbe.

Kihallgatta a bíróság tanuképen Gergely Sándort is, aki beismerte, hogy a cikket ő írta, azonban Fazekas Fried utasítására és intencióinak megfelelőleg.

A bíróság végül úgy határozott, hogy ebben az ügyben

újabb kiegészítő vizsgálatot rendel el

annak kiderítésére, milyen körülmények között íródott a cikk, ki adta le a nyomdába, ki adta a cikk megírására az utasítást, kinek a kezé fordult meg a cikk addig, míg a nyomdába került.

A vizsgálat megejtésével a központi vizsgálóbírósgot bizza meg a törvényszék és evégből a főtárgyalást elnapolta.

Mig a készlet tart olcsón vásárolhat a

Rózsa-utca „Hangyában” Rózsa-utca

1 kg barackiz (házi főzés) I. 28000 1 doboz csokoládé dessert I
1 literes üveg Triple sec I — 75000 Koestlin-féle 1/4 kg os — 19000
1 literes üveg eszárkörté — 75000

Akác- és virágméz szintén a legolcsóbb árban kapható.

230 millióval tartozik a városnak a szinigazgató

(A Hajdúföld tudósítójától.) A csütörtöki tanácsülésen terjesztette elő Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok a főszámvévő jelentését, amely szerint különböző címeken Kardoss Géza, a Csokonai-színház igazgatója 230.065,005 koronával tartozik a városnak. Ebből az összegből 100 millió korona kamatmentes kölcsön, amelyet 1926 július 31-én kell visszafizetni a szinigazgatóknak.

A városi tanács felhívta Kardoss Gézát, hogy 130.065,005 korona esedékes tartozását harminc nap alatt fizesse be, mert ellenkező esetben megteszi a szükséges intézkedéseket.

FŐISKOLA

A Csaba Bajtársi Egyesület I., II., III. évfolyambeli hallgatói szombaton a Csaba-ház udvarán jelennek meg.

A Diáknyomornyitő Akció nagyszabású segélyakciója. Az Országos Diáknyomornyitő Akció debreceni főosztálya október tizedike körül körülbelül 30-40 milliót fog tanulmányi és étkezési segély címén a debreceni főiskolai hallgatók között szétosztani. Segély kérvény nyomtatványok a hivatalos órák alatt darabonként 2000 koronáért átvehetőek az Egyetemi-körben Markovics Béla gazdasági ügyosztály vezetőjétől. Kérvények véleményezés végett az anyaezseletekhez adandók be, onnan pedig október 7-ig a Diáknyomornyitő Akció igazgatóságához adandók be egyesületenként összegyűjtve.

A kertészeti kiállítás résztvevői

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Mezőgazdasági Kamara vasárnap megnyitja a kertészeti kiállítására a bejelentések véglegesen lezárattak, örömdalosan állapítható meg, hogy a Tiszántul gyümölcs és szőlőtermelő gazdái, kertészei és kertgazdaságai igen szép számban jelennek meg a kiállításon.

A szőlő- és gyümölcstermelők közül gróf Széchényi Wolkstein Ernő uradalmát, Wolff Lipót és fiait, öv. Mathiasz Jánosné, Lipthay Jenő, Weszprémy Zoltán, Orosz Sándor, dr. Tóby József, Csanak János, a Macsi-uradalom, dr. Czegléd Mihály, Gábor József, Gödény László, Eszenyi József, Molnár és Orosz gazdasága, Csáky János, dr. Lengyel Károly, Klár József, Várady Szabó János, Farkas Imre, Katona Sándor, vitéz Varga József, öv. Beke Lászlóné szőlőtelepeit, illetőleg gyümölcs és kertgazdaságait fogjuk igen szép kollekciókkal látni.

A tudományos kísérleti és szakoktatási intézetek közül a M. kir. Gazdasági Akadémia Debrecen, a földművelésügyi minisztérium növényvédelmi irodája, a szőlő és borgazdasági kísérleti állomás, a debreceni m. kir. erdőgazdaság, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara növényvédelmi osztálya vesznek részt tanulságos, gyakorlatias és tudományos értékű bemutatásokkal, részt vesz továbbá a Hatvani Növénynevelő r. t., mely a hazai kerti magvak nemesítésével foglalkozik.

Részt vesz ezenkívül számos, helyszíne miatt fel nem sorolható ter-

melő, kertészet, gazdasági iskola és a feldolgozási iparágak, valamint a kert, gyümölcs- és szőlőgazdaság

anyagainak és eszközeinek előállításával és forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok.

39-es emlékszobát rendeznek be a Déri-muzeumban

Rendezik a 39-es emlékmű környékét — Emléktáblát helyeznek el a Pavillon-laktanya falába

(A Hajdúföld tudósítójától.) A 39-es emlékmű impozáns keretek között történet leleplezése élénk emlékeztetőbe él még Debrecen és Tiszántul magyar közönségének. Az emlékmű bizottság azonban a nagyszerűen sikerült ünnepség után sem szüntette meg lelkes működését, hanem beszállították Klein László tábornok, Penyigei és Vályi Nagy ezredek és az agilis Czegléd András vezetése alatt tovább dolgozik, hogy

minél szebbé tegye az emlékművet, illetőleg annak környékét.

Debreceni Tivadar, a kitűnő szobrászművész már el is készítette a terveket, amelyek szerint az emlékművet műkőkerítéssel veszik körül.

A négy sarkára egy-egy hun stílusban készült gyönyörű bronz kandelábert állítanak fel, amelyet vitéz Györy János a városzerte ismert lakatos mester készít el. A kandelábereket lánc fogja össze-

kötni s erre a célra a bizottság legalkalmasabbnak gondolta a Csokonai színház előtti láncot, amelyet már el is kért a várostól.

A kandeláber és az emlékmű környékének rendezése csakhamar elkészül s november 1-én Mindszentek napján gyűjtik fel először a hatalmas kandeláberek lángját amely ezentul a halottak napján minden évben ki fog gyulni.

Az emlékmű bizottság még egy másik szép tervvel is foglalkozik. A felépítendő

Déri-muzeumban egy 39-es szobát akar létesíteni.

Erre vonatkozólag már tárgyalásokat is folytatott a várossal s ezek a megbeszélések a legteljesebb eredménnyel kecsegtetnek. A 39-es szobában helyeznek el, aztán az ezred történetére vonatkozó összes emlékeket, szalagokat, zászlókat stb.

Végül elhatározta, hogy a Pavillon laktanya falában egy 39-es emléktáblát helyeznek el. Ez a tábla bronzból lesz és szintén vitéz Györy János készíti el.

Tanácskozások a szőlőtermelés égető problémáiról

A földművelésügyi miniszter a kormány borértekezletéről — A szőlőgazdák egyesületének választmányi ülése

Budapest, október 1. Ma délben a miniszterelnökségen borértekezlet volt, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök, Bud János pénzügyminiszter, Mayer János földművelésügyi miniszter és az érdekeltségek képviselői vettek részt. Az anketon az idei bortermés fogyasztásáról és általában a termés értékesítéséről tárgyaltak.

A földművelésügyi miniszter nyilatkozata

A tanácskozás befejeztével Mayer János földművelésügyi miniszter a következőket mondta munkatársainak:

A szőlőgazdák fellegítéséről, illetőleg a bor értékesítéséről tárgyaltunk a miniszterelnök úrral. Egyes szőlőtermelőknél varrass hiteket kívánunk nyújtani. A kormány arra törekszik, hogy megkönnyítse a termelők számára a bor értékesítését. Ilyen célból

a külföld nagyobb városában mintapincéket állítunk fel

és gondoskodás történik majd arról, hogy ezeken a helyeken kitűnően kezelt, elsőrangú minőségű magyar típus borok kerüljenek forgalomba. Az állami pincészet márkája alatt kerülnek majd a borok a pincészetekbe és így a külföldi vásárló teljes biztonságot nyer arra, hogy megbízható, kitűnő borokhoz jut.

Ugyancsak a szőlőtermelés érdekében az egyes borvidékeken

a termelők szövetkezetekbe fognak tömörülni

és a kormány e szövetkezetek útján részesíti majd a termelőket támogatásban.

A szőlőgazdák egyesületének gyűlése

Budapest, október 1. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének igazgató választmánya Kosinszky Viktor elnöklété alatt tartott ülésén foglalkozott az idei termés feldolgozással és értékesítéssel és amellett döntött, hogy a must feldolgozásának minél szélesebb alapokra való helyezését tartja egyetlen módnak a terméstelesek feldolgozására és feljavítására. Ilyen irányban fog előterjesztést küldeni a kormánynak. Foglalkozott ezután a

kereskedelmi szerződésekkel.

Nem járul hozzá olyan szerződések ratifikálásához, amelyek bár kis mennyiségben is, de lehetővé teszik külföldi borknak kedvezményes bejuttatását anélkül, hogy a másik oldalon borunk kivitele biztosítva volna. Az egyesület elsősorban a francia és spanyol szerződésekre gondol, amelyek

ratifikálása ellen lépéseket fog tenni.

Az egyesület a bor értékesítés megoldásánál ezentul a bor fogyasztási adónak felére való lecsökkentésére helyezi a fősúlyt.

VAS-ÉS FAREDONY

Allandóan raktáron, Budapesti áraból 10 százalékos engedmény. Mindenféle lakatos szakmába vágó munkát vállalok.

Fekete Lajos Piac-utca 66.

HIRDESSZEN A HAJDUFÖLDEN I

HIREK

1925 október 2. (Péntek)

Prof.: Petra. Kath.: Órda.

A Meteorológiai Intézet jelentése

Hazánkban a hőmérséklet délkelet felől emelkedett és a keleti részen már tegnap meghaladta a 20 fok C-t. Eső a nyugati részen mindenütt volt. A legtöbb esett St. Gotthárdon 12 mm. Időprognózis: Enyhe, jórészt felhős, de tul. yomóan száraz idő várható.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig. Városi muzeum: 9-12-ig, 2-4-ig. Gyógyszerárak közlül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-utca 18.), Arany Angyal (Piac-u 50), Sas (Hatvan-utca 70), Tisza (Péterfia-utca 76.), Mátyás király (Nyílaa-telep)

A mi fohászunk

Száz évvel ezelőtt tört fel az egek Urához a hálaadó fohász régi református egyháznagyok ajkán, hogy megsárgult írásba foglalva messze a földönjáró hétköznapi tülkedés fölött, az újra betelődött, újjáépített szentegyház tornyában hirdesse a feltámadás ujjongó örömet, az eljövendő magyar generációk aggodó szeretetét.

„A jó Isten őrizze meg a következő nemzetséget, — mondja a százas irás — attól a lelki keserűségtől, sirástól, jajgatástól, mely közöttünk annak elpusztulásával halottak és azt az édes örömet, vigasztalást, reménységet, — melynek szengéjét most velünk látatja és kösoltatja — az ő isteni kegyelmessége a mi fiainkra és maradékainkra bővebben drassza.”

Az örökkévaló kifürkészhetetlen akaratából súlyosabb kereszt hárrult reánk, mint templomemelő elődeinkre. Nekünk jutott részünkül a legnagyobb csapás látdása, elhordozása: az ezeréves nagy magyar anyaszentegyház, Nagymagyarország gonosz kéz szította lángbaborulása, össze-roppandása.

Vigasztalan napjainkban mi sem hagyhatunk rá mást utódainkra, mint a száz év előtt égfelé tört könyörgést.

A magunk számára pedig csak egyért imádkozunk a magyarok Istenéhez: adjon szerető, megértő, békes lelket minden keresztény atyáknak egymással szemben, de adjon kezünkbe éles, kemény, irgalatlan fegyvert a keresztény magyarság minden belső és külső ellensége ellenében.

— Farkas Győző előadása. A Luther Szövetség október 4-én vasárnap délután 5 órakor a Vármegeháza dísztermében előadó ülést tart, amelyen Farkas Győző lelkész Páris, Hollandia, Svájc címen tart előadást.

— Az ébredő magyarok gyászja.

Debrecen keresztény-magyar társadalmi mélyszégyen-fájdalommal értesült arról a somoru gyászestéről, mely Dedk Lajos Máv. mérnököt, a nemzeti eszme egyik legkiválóbb és tántoríthatatlan hitű harcosát érte. Felesége, Vibiral Gizella hosszas szenvedés után csütörtökön reggel elhunyt. A fiatal uriaszony, aki odaadó szeretettel nevelte hét esztendő kis leányát, tavasszal súlyosan megbetegedett és a leggonoszabb ápolással sem lehetett megmenteni az életnek. Dedk Lajos mérnök és családja iránt városzerte óriási részvét nyilatkozik meg. Az Ébredő Magyarok Egyesülete kossorut helyezett elhunyt tagtársnőjének ravatalára és a temetésén, mely szombaton délután 3 órakor kezdődik a római katolikus temető kápolnájában, testületileg részt vesz.

— Az Árpád-téri ref. templomban lesz az unitárius istentisztelet. Az unitárius híveket és más érdeklődőket tisztelettel értesítjük, hogy az unitárius istentisztelet és urvacSORA október 4-én délelőtt fél 12 órakor nem a Kossuth-utcai, hanem az Árpád-téri ref. templomban lesz megtartva. Az istentiszteletet tartja és urvacSORÁT oszt JÓZAN MIKLÓS budapesti esperes-püspóki vicarius. Az unitárius egyház gondnoksága.

— Dancsházy Sándor református lelkes előadása. A Calvinisták Templomegyesületének hitvédelmi szakosztálya október 2-án, pénteken délután 6 órakor a Kollégiumi oratóriumban tartja rendes havi gyűlését. A gyűlés keretében Dancsházy Sándor református lelkes a skót kálvinizmusról fog szabadelőadást tartani.

— Megnyílt a Galambos cukrászda. Galambos, a híres budapesti cukrász, akinek neve országwide ismeretes, Debrecenben a Kossuth-utcan cukrászdát nyitott. Az új cukrászda csütörtökön délelőtt nyílt meg s a megnyitáson Debrecen városi társadalmának számos előkelősége jelent meg s ott voltak a sajtó képviselői is. A megjelenteket kivétel nélkül kellemesen meglepte az a pazar fény, pompa és elegancia, amellyel az új cukrászdát berendezték. A minden tekintetben fővárosi nivóju cukrászának csütörtökön már rengeteg látogatója volt s élvezte a kitűnő süteményeket és a cukrászmesterség számtalan remekét. Előreláthatólag az új cukrászda kedvenc találkozóhelye lesz Debrecen városi társadalmának.

— Tűz a Tóglás-körben. Csütörtökön délelőtt Szabó Sándor Tóglás-kerti lakos kertjében 250 darab kukoricacsutka meggyulladt. A tűzoltóság kivonult és negyedóra munka után eloltották a tüzet. A kár jelentéktelen.

— Újabb antiszemita tüntetés Oláhországban. Bukarestből jelentik: Dorna-Vatra mellett Cuza professzor jelenlétében nagy népgyűlést tartottak. Az egybegyűlt tömeg az elhangzott beszédek hatása alatt antiszemita jelszavakat hangoztatva, beakart törni a városba, hogy a zsidókat kikergesse. A tüntetők elé csendőröknek kellett kivonulni, akik kénytelenek voltak fegyvereiket használni. Sadmos sebesülés történt.

— A város ruhát vásárol a hajdúk részére. Debrecen városa a városi hajdúk részére csizma, cipő, ruha és sapszállításra pályázatot hirdetett, amelynek határideje most járt le. A pályázatra összesen 10 cég nyújtott be ajánlatot. Ezek között több debreceni és budapesti kereskedő és iparos is akad. A tanács előbb szakértői véleményt kér a beérkezett anyagmintákra vonatkozólag és csak azután hoz döntést.

— Rádiótanfolyam Budapesten. Budapestről jelentik: Az állatorvosi főiskola fizikai intézete október 14-étől kezdve karácsonyig mérési és szerelési gyakorlattal egybekötve rádiótanfolyamot rendez. Előadás hetenként két óra, szerdán délután 6-8. Gyakorlat kisebb csoportokban ugyan csak 2 óra hetenként. A tanfolyamhoz különösebb előképzettség nem szükséges és azon hölgyek is részt vehetnek. Részvételi díj 600 ezer korona. Ebben az összegben a laboratóriumi díj is benne van. Jelentkezés az előadásra a főiskola fizikai intézetnél eszközölhető VII. Rottenbiller-u. 23. (Telefon: József 10-62) naponként délelőtt 11-1 óra között. Bővebb felvilágosítás ismét kapható.

— Osztrák festőművész Debrecenben. Geller János bécsi festőművész, aki Wirkner Ernő reáliskolai tanár látogatására Debrecenbe érkezett, Zoltai Lajos muzeumigazgató kíséretében megtekintette Debrecen nevezetességeit. Nagy elragadtatással nyilatkozott a városi muzeum és a Dári-gyűjtemény értékes anyagáról, majd az Árpád-téri zsibogón fényképfelvételeket készített, hogy a szebb magyar arctípusokat megörökítse. Geller Jenő kijelentette, hogy legközelebb huzamosabb időt fog Debrecenben tölteni, mert a Hortobágyról és a híres debreceni nagyvásárról több képet akar festeni.

— Nyilatkozat. Rikos István kir. tanácsos, a Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségének elnöke a következő sorok közlését kérte: Már több olyan értesítést kaptam, hogy a vidéki tanulókat az én nevemben egy szélhámos megtéveszti azzal, hogy állítólagos megbízásokból könyvek vásárlására hívja fel őket. Minthogy én ilyen megbízásokat egyáltalán senkinek sem adtam, felkérem a magyar tanítószövetség összes tagjait, hogy az ilyen megbízással jelentkező szélhámost azonnal adják át a rendőrségnek. Rikos István s. k. kir. tanácsos.

— A Magyar Asszony, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége értesítője legutóbbi száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal megjelent. A díszes és izléses kiállítású értesítőbe Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, Tormay Cecile, Pécsey Györgyné, Gecze Sarolta, özv. Bátorhy Nándorné, Székely Malvin iratok értékes cikkeket. Számos vers, novella teszi még vonzóvá és érdekessé a lapot, amelyben sok kép, nyolc dívatkép, két kottamelléklet is van. A MANSZ hivatalos értesítője minden lelkes magyar asszony számára nélkülözhetetlen. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Rózsa-utca 23. Egyes szám ára dívatrésszel együtt 4000 korona, előfizetési ár félévre 20 ezer, tiszviselőknél 15 ezer korona. Megjelenik havonként egyszer.

— Ügyvédi értekezlet. A debreceni Ügyvédi Kamara október 2-ik napján pénteken délután 6 órakor az igazságügyi hatóságok kezelő személyzetének létszámcsökkentése folytán az iratkezelés és kiadományozás körül jelentkező sérelmek orvoslása iránti intézkedés megbeszélése végett, a Kamara hivatalos helyiségében értekezletet tart, melyre a Kamara összes tagjait az elnökség meghívja.

— Elűtötte a villamos. Csütörtökön délután a Deák Ferenc-utca 24. sz. ház előtt a Nagyalomás-felé haladó villamos elűtötte Csengeri Sándorné, hosszupályii asszonyt, aki a sinek között haladt. A mentők részessítették első segélyben Csengerinét, aki kisebb zúzódásokat szenvedett. A szerencsétlenség ügyében, annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség, megindult a vizsgálat.

MŰVÉSZET

Festő és iparművészeti iskola megnyitása. Toroczkai Oszvald festőművész tanár iskoláját október hóban nyitja meg. Az iskola, amely évek óta áll fenn s amelynek több növendéke mint művésznövendék folytatja tanulmányait akadémiákon, mindig a legjobbat produkálta s növendékeit úgy az iparművészet, mint a képzőművészet terén alapos tudással és kiváló pedagógiával vezette. A debreceni legfiatalabb gárdának majd minden tagja itt kezdte tanulmányait s az itt szerzett alappal az akadémián kiválóan megállják helyüket. Beiratkozás Vigkedvü Mihály-utca 11. szám alatt.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Október 2.: Vége a nyárnak. Premiere. Vigjáték. D) bérlet.
Október 3.: Sybill. Operette. Bérlet-szünet.
Október 4.: Délután „Offenbach”. Operette. Bérlet-szünet. — Este „A falu rossza”. Bérlet-szünet.
Október 5.: „Sybill”. Operette, A) bérlet.
Október 6.: „A lőcsei fehérrasszony”. B) bérlet.

Mozgósínházak közleményei: Vigaszínház-mozgó

A párisi éjszakák, regény a földalatti Párisból, 7 felv. Az apacok titokzatos életét adja, amelyik túlfűtött szenvedélyvel lenyűgözi és elkábitja a nézőt. A főszerepekben Amerika legszebb emberpárja Hellen Hammerstein és Tebyen. Kísérő: Rómeo a strandon, burleszk.

Szombattól az Apollóban: Bean Drummer világhírű regénye filmen. Cassanova Londonban: egy ragyogó karrier tragikus vége, John Barrymore-vel. Az évad egyik legnagyobb filmje. Kísérő: Angol Hiradó.

Uránia-mozgó
Vigesték. A legnépszerűbb burleszk színészek Zoro és Huruval. A nagyváros porontya, ezt megelőzik 2-2 felvonásos burleszkek.

TESTEDZÉS

A magyar válogatott csapat vasárnap a spanyolok ellen játszik Budapesten. A magyar válogatott a következő felállításban szerepel: Zsák 33 FC—Fogl II., Hungler FTC—Rebró MTK, Kléber MTK, Zloch 33 FC—Senkey MTK, Molnár MTK, Priboj UTE, Opatá MTK. Tartalékok: Fischer VAC, Takács FTC, Senkey MTK, Buza UTE, Fuhrmann FTC, Takács Vasas, Kohut FTC, Dröszler III. ker.

Két pályán, de közös haszonra. Vasárnap három elsőosztályu bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre Debrecenben. A nagyerdei pályán a DTE—DEAC, utána meg a DVSC—BUSE játszik, míg az üggetővári sporttelepen a DKASE—NyTVE mérkőzés kerül eldöntésre. A mérkőzést két pályán, de közös haszonra rendezik.

A Magyar Labdarúgó Birák kelet-magyarországi alosztálya ma, pénteken este fél 7 órakor fontos tárgysorozattal ülést tart. A birók pontos megjelenése kívánatos.

A fegyelmi bizottság csütörtöki ülésén több vidéki játékos fegyelmi ügyével foglalkozott. Bleich NyTVE, Ébner és Orgóvány Kisvárdai ISE három héti nem szerepelhetnek nyilvános mérkőzésen durva játék miatt, míg Mandler Törökszentmiklósi TE játékos, aki már a közel-múltban kapott 12 hónapi letiltást, újabb durvasága miatt nyolc hónapot kapott és így összesen 1927 május 1-g nem játszhat nyilvános mérkőzésen.

A TŐZSDE

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén az irányszat lanya volt, a forgalom közepes. Hivatalos árak 76 kilós tiszavidéki buza 357-360, egyéb 355-357, 77 kilós tiszavidéki 362-365, egyéb 361-362, 78 kilós tiszavidéki buza 365-367, egyéb 362-365, 79 kilós tiszavidéki buza 367-370, egyéb 365-367, sórárpa 260-270, korpá 170.5-175.5, rozs 255.5-256.5, tengeri 285.5-290.5, repce 595-605, zab 240.5-257.5.

Ferencvárosi serti vásár

Nyitvasári felhajtás 2600, eladatott —, zártvásáron felhajtás —, eladatott —, árak: könnyű 16-20, nehéz 28.5-24.5.

Pályázati hirdetés

A debreceni református egyház pályázatot hirdet egy iktató-kiadó-iratárnoki állásra, mely november elsején foglalandó el. Képesítés: érettségi vagy egyenértékű bizonyítvány. Kezdeti fizetés az állami X. fiz. osztály 3. fokozatának megfelelő. Előlépcső mint az államnál a VIII. I. ig. További feltételeket az egyház számvevői hivatalában kell megtudni, hol azok közszemlére tetettek. (Kálvin-tér 17) A feltételek szerint felszerelt pályázati kérvények beadandók az egyházi iktató hivatalban f. 1925 október 15-ik napjának déli 1 órájáig. Az állást a presbyterium választással tölti be.

Elnökség.

Saját készítésű iskolai cipők

nagy választékban szép kivitelben legolcsóbban KRAUSZ cipőüzletében Nagytemplom mellett. Férfi-, női és gyermekcipők nagy választékban raktáron.

V. H. 838. sz. 1925.

Árverési hirdetés.

A debreceni járásbíróóság 1925. Pk. II. 15766. sz. végzése folytán 2,430,800 kor. tőke, ennek megítélt kamatai 15763 kor. eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett Kontsek Kornél javára Kerekes Sándor ellen, 1925. évi október hó 2. napján délelőtt 10 órakor Debrecenben, Bujdosó-utca 12. sz. háznál 5 millió 100,000 koronára becsült inószágok, u. m. butor bírói árverésen a leg többet ígérőnek esetleg becsáron alól is eladatnak. Debrecen, 1925 szeptber hó 11. napján. Szilágyi Lajos. bir. végrehajtó.

Szőrmeruháit

legolcsóbban beszerezhető és atalaktíthatja legújabb divat szerint KÓVÁRY szűcsnél, PIAC-UTCA 42. SZ. Pannónia udvar.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek,

selymek, divatflanelék és mindenféle őszi divatújdoncságok ooooo naponta érkeznek! ooooo

Kirakatainkat sziveskedjenek figyelemmel kísérni!

Aszódi és Róth Divatáruháza

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállítói. Tiszviselőknél 5% kedvezmény.

APROHIRDETÉSEK

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírnap kiadóhivatalában vagy a Csáthy Ferenc Rt. (Piac-utca 8), vagy a Hegedűs és Sándor B. T. (Piac-utca 34), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24) könyvesboltjának pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vastagbetűsítő és levelezés 1600 K.

Levelezés

Aranyvirágom! Hazajöttem. Hétfőtől minden reggel várom. Imádkozzon értem Guszt! 3122
Nem bánja meg jelgére levél van a Debreceni kiadóban 542

Lakás

Akadémiai hallgatóknak kiadó ellátással butorozott szoba. Városháza trafik. Piac-utca. 489
Butorozott szoba kiadó fiatalembereknek deákknak Rákóczi-utca 29 3127
Modern utcai szoba, konyha, speiz, kamara, villanyvilágításos lakás butorral együtt lelépéssel átadó Csillag-utca 25. Kapualatti bejárat 3115
Egy butorozott szoba kiadó Csapó 10 598
Különbejárati butorozott szoba azonnal kiadó Szappanos-utca 10 3128
Butorozva két szoba konyhasználattal vagy külön azonnal is kiadó. Némethy, Csapó 71. 3129
Különbejárati utcai butorozott szoba kosztal vagy anélkül kiadó. Nyugati-utca 32. szám. 588
Butorozott szoba kiadó uri embernek jutányosan. Nap utca 11. 588
Butorozott szoba azonnal kiadó. Cserepes-utca 16, bent az udvarban. 585

Keresek két-háromszobás

butorozott vagy butorozatlan (esetleg villa) lakást azonnalra. Ajánlatokat a „Könyvteli Szakirodás”-ba (Kandia 4/b) kérek. 590
Egy butorozott szoba kiadó Honvéd-utca 9/a. 588
Egyetemi hallgatóknak vagy hallgatóknak butorozott szoba kiadó Thaly Kálmán-utca 5. 539
Különbejárati nagy utcai kétágyas szoba 1-re kiadó. Széchenyi tizenöt, kereszt-éptel. 581
Egy különbejárati utcai butorozott szoba kiadó. Vörösmarty-utca 15. 558
Utcai csinosan butorozott szoba uri ember részére kiadó. Erzsébet-utca 55. 550
Utcai butorozott szoba kosztal vagy anélkül kiadó. Cserepes-utca 24. szám. — Szűcsnél. 561

Ajánlat

Fajbörök kis és nagyban. Téli fajalma jégyezhető Arany János-utca 30. 3240
Zongora tanárnő tanítványokat vállal, akadémiai módszer szerint tanít és kívánatra a városi zeneiskolában vizsgáztat, Cim a Hajdúföldnél 757
Ablakok minden nagyságban kaphatók ablakgyár, Biatner, Sziv-utca 14, 83
Tűzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tűzifabehozatalánál Fűrdő-utca 2, Telefon 10-93, 30
Irdópek újak, elsőrendűek jótállással hét millióért, használtak jókarban 800.000 koronától Ardónánál, Simonffy-utca 2, Telefon 1283.
Gazdászok, egyetemi hallgatók lakást teljes ellátással kaphatnak keresztényen uri családnál. Piac-utca 19. szám. Folyosón balra. 486
Kiadó Kishegyesen 44 és félholdas tanya, Baross-utca 80. Ugyanott gyermektelen házmester felvétetik. 485
Házmesteri lakásom elcserepítem privát lakással, ráfizetéssel. Cim Péterfia-utca 30. 497
Központi fűtést vagy bármilyen gőzkazán fűtést elvállalok, mint vizsgázott fűtő és gépvezető. Cim a kiadóban. 492
Király kávéi mégis a legjobbak, aromás, zamatos, a vevő előtt pörköltve, meleg állapotban kapható. Dégenfeld-tér 11. szám. 487
Műhelynek vagy raktárnak való helyiség Rákóczi-utca 13. 483
Különösen folyósított megbízásból havi márfel százalékkal kizárólag ékszerre. Ártekérés délután, Cim Hajdúföldnél. 3114

Uradalemba ajánlok fiatal nős kovács, kerégyártómunkát is valamennyiben érte. Erdőkölöni Kondor Ferenc, Teleki-utca 79. szám. 476
Bika szálló udvarán raktárnak, irodának alkalmas emeleti helyiség, különbejárattal kiadó. Értekezni Bika szálló, félmelet 15. 481
Szines filckalapok kaphatók 110.000 koronáért báronykalapok, valamint átala-kítások olcsón készülnek Matta Anna Csemete-utca 10, 533
Fiatl orvosnövendék uri családnál teljes ellátást kap. Ötödéves orvosnövendékekkel együtt lakást. Cim a kiadóban. 534
Árva urileány elmenne gyermekhez, kézi-munkálni tud, esetleg háztartásban is segít. Cim a kiadóban 3117
Négy hónapos fin gyermekem örökbe adnám jobb helyre Csapó-utca 21 3124
Árvaleány ajánlok gyerekek mellé, vidékre is cim a kiadóban 597

Kereslet

Dezki Imre 52 éves munkaerős ember majoros, béres, kocsis vagy hasonló állást keres, Megkeresést Hajdúföldhöz kér, 995
Kiszolgáló segéd, ki kirakatrendezést is érte, felvétetik Deutsch Albert és fia cégénél. 609
Irodahelyiségre alkalmas 2-3 butorozatlan szobát keresek lehetőleg a főúton. Ajánlatok a Független Újság kiadóhivatalában. 577
Mindenkor főzőnő felvétetik. Értekezni reggel 8 óráig délután 4-ig Péterfia 42, földszint jobbra. 530
Jóírású és jól számolni tudó kiszolgáló leányt azonnal belepésre felveszek, Pékúszlet, Virág-utca 1. 529
Hentesársat keresek tisztelem fele részébe. Cim a kiadóban, 528
Szobaleányt ügyes, megbízható felfogadok Szent Anna 25 3116

BUTOROK

ELISMERT KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN ÉS EREDETI OLCSÓ GYÁRI ÁRON KAPHATÓ
DEBRECENI FAIPAR R-T.
VÁROSI ÜZLETÉBEN KIRÁLY U. 3. SZ. ELŐNYOS FIZETÉSI FELTÉTELEK.

LEGNAGYOBB SZŐRMEÁRUHÁZ

Piac-utca vagy Fő ut 4. (négy) szám alatt.
Elsőrangú szőcsárúim szigorú szabott árak mellett: Szál bunda 7 millió koronától 80 millióig, Nercz bunda 15 millió koronától 100 millióig, sport bunda 1.500.000 koronától 10 millióig, női bőrkabát 2.500.000 koronától 5 millióig, női bekecsék, női sapka 2 millió koronától 5 millióig, róka gallérok és saálók 5 millió koronától 19 millióig, elsőrendű férfi bőrkabátok 2.500.000 koronától 15 millió koronáig.
Mindennemű szőcsárúban saját készítmény.

VÉGNAGYLA SZŐCSMESTER

NYOMTATVÁNYOKAT

Levélpapír -- Boríték -- Táblázat -- Meghívó
Számra -- Gyászlap -- Névjegy -- Művek stb
izléselesen és gyorsan
mérsékelt árakon készít, költségvetéssel szívesen szolgál

LAPUNK KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 348 -o- Piac-utca 59

**Ürtember nagy kiterjedt ismerettséggel Debrecenben napi 100.000 K fixfizetéssel, mint kísérő felvétetik. Akváriumi, úgynökönne nem kell. Bővebbet Arany Bika portásánál 3120
Nagyobb műhelyhelyiséget keresek, Cim a kiadóban 3118**

Eladás

Tapesókád és boros hordók eladók. József kir. herceg utca 21. 503
Eladó könnyű egylovas szekér, 2 drb hámszarka. Burgundia-u. 11. 524
Szentakur, Komlóssy-ut 66. szám alatti téli nyári lakásul szolgáló villa egy hold szőlővel jutányos áron eladó. Értekezhetni Honvéd-utca 9/B. 64
Könlő-kerl, Szabolcsi-utcában 2 nagy hold kerti föld eladó. Értekezni Simonffy-utca 1. emelet 2. Ugyanott egy utcai szoba kiadó. 516
Jékarban levő női és férfiruhák, téli kabátok, cipők eladók. Megtekinthető délután 2-4-ig Kossuth-utca 22-24. III. 498
Egy vendéglői borkimérő pull, egy 9X12. rényképezőgép teljes felszereléssel és egy szép nagy sparheld eladó. Hunyady-utca 1. Vendéglő. 510
Gárkályha és két vaskályha eladó Darabos-utca 56 3116
20 hektó üres boroshordó és egy gummi cső eladó Darabos-utca 48 3123

Vegyés

Ópéssék és csizmadiai szövetezete folyó nő 4 én, vasárnap délután 4 órakor az Ipartestület kistermében értekezletet tart Tárgy: A szövetezést elszámolása és az önállósítás mikéni megolása. A rész-jegy tulajdonosok okvellen jelenjenek meg 557
Hat hetes könyvteli, illetőleg gyorsíró tanfolyam kezdődik okt. 7-től a Könyvteli Szakirodában (Kandia-utca 4/b) Jelentkezőket mérlegképes könyvelőkké, illetőleg perfect gyorsírókks gyakorlatilag kiképezzük. Beiratkozás október 6-ig kedvező fizetési feltételek mellett 537
Nagyon kérem azon farkaskutya gazdáját, mely fiamat hétfőn délután Egyház-téren megharapta, sürgősen jelentkezzen kiadóhivatalnál, Fontos a kutyát megvizsgálni, hogy Pasteur szükséges-e. Sok károástól és farsadságtól kimélné meg. Nem jelentkezés esetén kinyomozatom a megbüntettetem 576

Árverési hirdetmény.

Elárverezek 1925 október 20-án Erdősor 7. szám alatt 13.920.000 korona és 12 millió 800.000 koronára becsült butorokat, szőrtelődényt, fegyvert, stb.
Debrecen, 1925 október 1.

Rosner Imre,
jb. végrehajtó.

ORVOSI, JOGI ÉS GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEK, KÖNYV. ÉS ZENE MŰUIDONSÁGOK, LEVÉLPAPÍRKÜLÖNLEGESSEGEK

legjobb beszerzési forrása

CSÁTHY FERENC EGYET. KÖNYVKERESKEDÉS RT.

PIAC-UTCA 8. TELEFON 2 96

Vidéki megrendeléseket pontosan eszkből

803-1925. vh. sz.

Árverési hirdetmény

Debrecenben, Márton Kálmán utca 13. szám alatt 1925 október 2-án délután 3 órakor 13.900.500 korona becsértékű szekerek és vastengelyek székség esetére becsáron alul is elárvereztetek.
Debrecen, 1925 szeptember 10.

Lőrincz,
bir. végrehajtó.

FESTEKET

PADLÓLAKKOT, BRUNOLINT, TERPENTINT, FIRNISZT, ZOMANCLAKKOT, MINDEN SZINŰ PORFESTÉKET

© kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat ©

fontosküzletében
STERN PIAC-U. 10
BIKA SZALLODAVAL SZEMBEN

Meghívó

DEBRECENI MAKARONI ÉS TÉSZAÁRU GYÁR R-TÁRS.

ezennel meghívja részvényesait a f. év október hó 17. napjának d. n. 6 órakor Debrecenben, Hunyady-u. 10. sz. alatt dr. Miklós Ármán ügyvéd irodahelyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen megjelenni és szavazati jogukat gyakorolni óhajják, részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt a Magy. Általános Takarékpénztár Rt. debreceni fiók pénzintézetnél (Ferenc József-ut. 81.) letenni tartoznak.

Tárgysorozat:

1. Két igazgató lemondása és a lemondás tárgyában való határozathozatal.
2. Az alapszabályok 16., 18., 22. §-ainak módosítása.

Debrecen, 1925 szeptember hó 30.

Igazgatóság.

LEGOLCSÓBB LEGTISZTÁBB LEGTAKARÉKOSABB

egyenletes fűtés csak

GÁZGYÁRI KOKSZ-SZAL

érhető el. Ne vegyen drága külföldi árut, tegyen próbarendelést a gázgyárban!

©

1 mázsa ára 75.000 koronára házhoz szállítva 4 ezer K és a forgalmi adó.

©

100 mázsan felül nagy árendmény, kedvező fizetési feltételek.

TELEFON 74